

\ Raadsvoorstel

Zaak 516407

Onderwerp:	Collegevoorstel beleidsplan preventie en handhaving jeugd & middelen 2025-2028
Openbaarheid:	Openbaar
Portefeuillehouder:	Wethouder Coenen
Datum Raad:	20 februari 2025

\ Samenvatting

Gemeenten zijn wettelijk verplicht, conform artikel 43a van de Alcoholwet, een preventie- en handavingsplan vast te stellen. In dit plan is ook het middelengebruik meegenomen. Hieronder verstaan we alcohol, nicotine (inclusief vaperen) en drugs.

In het proces van totstandkoming van het preventie- en handavingsplan zijn externe expertise partijen en belanghebbenden uit diverse gemeenten meegenomen.

Inmiddels zijn alle adviezen verzameld en verwerkt in het definitieve Zuid-Limburgse beleidsplan preventie en handhaving jeugd & middelen 2025-2028 dat in februari 2025 aan uw raad wordt voorgelegd.

\ Conceptbesluit

Uw raad besluit

- in te stemmen het beleidsplan preventie & handhaving jeugd en middelen Zuid-Limburg 2025-2028.

\ Grondslag

Gelet op:

- artikel 43a van de Alcoholwet
- wet publieke gezondheid

\ Aanleiding

Gemeenten zijn verplicht in het kader van de Alcoholwet (artikel 43a) een preventie- en handavingsplan op te stellen. De Alcoholwet heeft als doel om schadelijke gevolgen van alcoholgebruik tegen te gaan en alcohol gerelateerde overlast terug te dringen. Deze wet valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en is daarmee primair een gezondheidswet, maar heeft nadrukkelijk raakvlakken met handhaving en veiligheid (overlast openbare ruimte). De 16 Zuid-Limburgse gemeenten hebben hun krachten gebundeld om gezamenlijk een Zuid-Limburgs beleidsplan preventie en handhaving jeugd & middelen 2025 – 2028 (hierna: plan) op te stellen.

De regionale werkgroep jeugd en middelen is in 2023 gestart met het proces om te komen tot het Zuid-Limburgs plan. Hier werd o.a. de samenhang van alcoholgebruik, drugsgebruik en roken/vaperen besproken. Tevens werd het belang van een integrale aanpak om deze problematieken tegen te gaan benadrukt. Naar aanleiding van deze bijeenkomst is aan uw college het beslispunt voorgelegd om in te stemmen met een focusverbreding van jeugd & alcohol naar jeugd- en middelengebruik (te weten: drugsgebruik, alcohol en roken/vaperen).

Op 12 juni 2024 heeft uw raad een raadsinformatiebrief ontvangen en waarin de resultaten Nalevingsonderzoek 2023 en het proces van het preventie- en handavingsplan 2025- 2028 is beschreven.

In juni 2024 heeft een tweede brainstormsessie (SWOT-analyse) plaatsgevonden, waar diverse externe partijen bij zijn aangesloten. Vanuit deze SWOT-analyse zijn ambities geformuleerd die zijn opgenomen in het voorliggende plan.

\ Doel

De ambitie van het Zuid-Limburgs beleidsplan preventie en handhaving jeugd & middelen 2025 – 2028 is: *het middelengebruik bij jongeren onder de 18 jaar zo lang mogelijk voorkomen en het overmatig gebruik bij jongeren beperken.*

Om deze ambitie te realiseren, stellen we als doel dat er in de periode 2025-2028 een positieve dalende trend zichtbaar is in alcohol- en middelengebruik. Om deze dalende trend te meten wordt gebruik gemaakt van de cijfers uit de GGD-monitor 2023 jongeren 12-18 jaar, in vergelijking met de nog uit te voeren GGD-monitor in 2027 (www.gezondheidsatlaszl.nl).

Om de hoofdambitie te bereiken hebben wij samen met professionals (met expertise op het gebied van middelengebruik) onze strategie voor de komende beleidsperiode bepaald. Deze strategie hebben wij vertaald in deelambities:

- Gebruikers van middelen zijn zich bewust van de (gezondheids-)risico's en schadelijke gevolgen van middelengebruik op jongeren en hun (sociale) omgeving.
- Zwaardere zorg wordt voorkomen door in te zetten op eigen regie van de inwoner, vroegsignalering door de sociale omgeving en advies en ondersteuning van professionals.
- Gemeenten dragen gezamenlijk dezelfde boodschap uit, namelijk; (overmatig) middelengebruik heeft negatieve invloed op jongeren onder de 18 jaar en onder de 18 jaar is het gebruik ervan niet toegestaan.
- Sport- en jeugdverenigingen hanteren een middelenbeleid (roken en drugs) en verantwoord alcoholbeleid.
- De de-normalisatie van middelengebruik wordt gerealiseerd door in te zetten op effectieve preventie interventies.
- Gezamenlijk zetten gemeenten in op risico gestuurde naleving/handhaving en de de-normalisatie van middelengebruik.
- Gemeenten passen regionaal een uniform beleid toe op het gebied van handhaving van middelengebruik.

Zie voor nadere info het plan.

\ Argumenten en kanttekeningen

Het plan is ons regionaal richtinggevend kompas en vormt de basis voor een regionaal en lokaal uitvoeringsplan. In dit uitvoeringsplan zal per deelambitie bepaald worden of uitvoering regionaal of lokaal wordt ingevuld.

De resultaten van het preventie- en handavingsplan jeugd en alcohol 2021-2024 (bijlage 1), het nalevingsonderzoek 2023 (bijlage 2), de jeugdmonitor 2023 van GGD Zuid-Limburg (bijlage 3) en twee dialogen met externe partijen en andere belanghebbenden vormen de basis voor het plan (bijlage 4).

Niet instemmen met dit voorstel houdt in dat onze gemeente:

- niet voldoet aan de verplichting om iedere vier jaar een preventie- en handavingsplan op te stellen (conform de Alcoholwet, artikel 43a);
- als individu een eigen lokaal beleidsplan met uitvoeringsprogramma moet opstellen.

kanttekening:

De adviezen van de Zuid-Limburgs adviesraden zijn verwerkt in het definitieve beleidsplan. Vanwege uitval van de medewerker van dit dossier heeft het maatschappelijk platform van Voerendaal geen feedback op het plan gegeven. We stellen voor om het maatschappelijk platform alsnog een advies te laten uitbrengen over het plan. Ook wordt voorgesteld om dit lokale advies als addendum toe te voegen aan het plan. Eventuele opmerkingen kunnen dan worden meegenomen als we starten met

het uitvoeringsprogramma.

\ Relaties met programmabegroting en/of visiedocument

- Preventie- en handavingsplan jeugd en alcohol 2021-2024, zaak 134128
- Regionaal Gezondheidsbeleid "Zuid springt eruit" 2020-2024, zaak 56712
- Plan van aanpak GALA, zaak 402984
- Mandaatstructuur en raamwerk begroting Trendbreuk, GALA, IZA, zaak 457135
- Raadsinformatiebrief nalevingsonderzoek 2023 en het proces van het preventie- en handavingsplan 2025- 2028 zaak 455387

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

Financiële consequenties

Het streven is om het uitvoeringsplan zo op te stellen dat realisatie van het uitvoeringsplan past binnen de reguliere middelen die de 16 Zuid-Limburgse gemeenten reeds inzetten vanuit de lokale GALA-middelen. In 2025 ontvangen alle Zuid-Limburgse gemeenten namelijk een lokaal GALA-budget voor Opgroeien in een Kansrijke Omgeving & Vroegsignalering Alcoholproblematiek. Uit het restant van de beschikbare GALA-middelen kunnen lokale concrete uitvoeringsacties die voortvloeien uit het nog vast te stellen uitvoeringsprogramma worden voldaan.

Juridische consequenties

n.v.t.

Organisatorische consequenties

n.v.t.

\ Bekendmaking, uitvoering en communicatie

Na het vaststellen van het plan wordt deze gedeeld op de website van onze gemeente. De betrokken partners, inclusief het maatschappelijk platform, ontvangen het plan dan per mail.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL

namens dezen,
de secretaris,

C.J.H.M. Janssen

Dit document is elektronisch aangemaakt en elektronisch ondertekend.